

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

ลำไยเป็นพืชเศรษฐกิจของไทยที่มีการปลูกอย่างแพร่หลายในทางภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง เป็นต้น ดังนั้นเมื่อพูดถึงลำไยแล้วคนทั่วไปมักมีภาพลักษณ์เชื่อมโยงกับจังหวัดในภาคเหนือเป็นหลัก แต่ในปัจจุบัน มีปรากฏการณ์ใหม่เกี่ยวกับการปลูกลำไยเป็นพืชเศรษฐกิจที่ส่งออกไปต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศจีน ปรากฏการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นในจังหวัดจันทบุรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอำเภอโป่งน้ำร้อนและอำเภอสอยดาว

จันทบุรี หรือเมืองจันท ที่ทุกคนเรียกกันจนติดปาก เป็นจังหวัดทางภาคตะวันออกของไทย ภูมิประเทศของจังหวัดทางตอนเหนือประกอบด้วย เทือกเขาและที่ราบเชิงเขา ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของแม่น้ำจันทบุรี ทางตอนใต้เป็นที่ราบชายฝั่งทะเลและมีที่ราบลุ่มบริเวณปากน้ำ ส่วนอาณาเขตทางทิศเหนือติดกับจังหวัดฉะเชิงเทราและสระแก้ว ทิศใต้ติดอ่าวไทย ทิศตะวันออกติดจังหวัดตราด และประเทศกัมพูชา ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดชลบุรีและระยอง

เมืองจันทบุรีเป็นจังหวัดสร้างใหม่ยังคงความเป็นสังคมชนบทที่ยึดวิถีชีวิตเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก พื้นที่ทำการเกษตรมีถึง 2,266,208 ไร่ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของเมืองจันทบุรีและทำรายได้ให้แก่เกษตรกร คือ ทุเรียน เงาะ มังคุด สละ ลองกอง ลำไย พริกไทย มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางพารา และข้าว

ในกรณีของการปลูกลำไยนั้น นายชำนาญ บัวเฟื่อง เกษตรอำเภอโป่งน้ำร้อน สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี กรมส่งเสริมการเกษตร บอกว่าเฉพาะที่โป่งน้ำร้อนอำเภอดีเดียวมีเกษตรกรปลูกลำไย พันธุ์อีดอ 3,750 ราย และผ่านการรับรองตามระบบการจัดการคุณภาพด้านการผลิตทางการเกษตรที่สามารถควบคุมระบบการผลิตให้ผลผลิตมีความปลอดภัย (GAP) ไปแล้ว 1,300 ราย พื้นที่ปลูกลำไย 49,000 ไร่ ส่วนผลิदनอกฤดูมากถึง 35,000 ไร่ (“ลำไยโป่งน้ำร้อนฉลุย ทำนอกฤดู 3.5 หมื่นไร่”.ออนไลน์. 2551)

ในปี 2550 พบว่ามีผลผลิตลำไยนอกฤดูออกมาทั้งสิ้น 61,000 ตัน โดยมีนายทุนมารับซื้อถึงสวนจำนวน 9 ราย เพื่อนำส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ เช่น ประเทศจีน ญี่ปุ่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย เวียดนาม และกัมพูชา ซึ่งราคาต่ำสุดอยู่ที่กิโลกรัมละ 18 บาท และราคาสูงสุดประมาณ 40 บาทต่อกิโลกรัม โดยเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตอยู่ที่ 12 - 20 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งเกษตรกรบางรายที่มีพื้นที่ประมาณ 200 ไร่ขึ้นไป สามารถจำหน่ายผลผลิตมีกำไรถึง 6 ล้านบาท (“ลำไยโป่งน้ำร้อนฉลุย ทำนอกฤดู 3.5 หมื่นไร่”.ออนไลน์. 2551)

นอกจากนี้ลำไยนอกฤดูจังหวัดจันทบุรียังขายดีอีกด้วย โดยจะพบว่ามีคำสั่งซื้อล่วงหน้า และสั่งขนาดใหญ่มาตั้งต้นที่รับซื้อลำไยในพื้นที่ อำเภอโป่งน้ำร้อน และสอยดาว เพื่อแปรรูปส่งออกต่างประเทศ ชาวสวนเพิ่มพื้นที่ปลูกลำไยมากขึ้นแบบก้าวกระโดด (“ลำไยโป่งน้ำร้อนลุยทำนอกฤดู 3.5 หมื่นไร่”.ออนไลน์. 2551)

นายสุชาติ จันทรเหลื่อง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรีเปิดเผยว่า ปัจจุบันจังหวัดจันทบุรีมีการขยายการปลูกลำไยนอกฤดูเพิ่มขึ้นทุกปี ทั้งจังหวัดมีลำไยนอกฤดูถึง 90% จากเดิมมีพื้นที่ปลูก 105,000 ไร่เศษ ปัจจุบันมีการขยายพื้นที่เพิ่มขึ้นถึง 120,000 ไร่ เดิมจะมีการปลูกเฉพาะพื้นที่ด้านบนของจังหวัด คือ อำเภอโป่งน้ำร้อนกับสอยดาว ซึ่งมีปริมาณการปลูกรวม 100,000 ไร่ แต่ปัจจุบันหลังจากที่ลำไยนอกฤดูของจังหวัดจันทบุรีเป็นที่ยอมรับมากขึ้น เนื่องจากเกษตรกรมีการรวมกลุ่มและทำคุณภาพได้มาตรฐาน แตกต่างจากพื้นที่อื่นตรงที่ ผลใหญ่ เนื้อเยื่อ รสชาติ หวานกรอบ น้ำไม่แฉะ เมื่อปี 2545 ได้มีการรวมกลุ่มจำหน่ายโดยใช้ชื่อแบรนด์ “ลำไยจันทบุรี” กระทั่งเป็นที่ยอมรับของตลาด ส่งผลให้ขายได้ราคาดี ปัจจุบันราคาเฉลี่ยรับซื้อหน้าสวนอยู่ที่ 30 - 35 บาท / กก. เกรดสูงอยู่ที่ 43 บาท / กก. ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการซื้อขายล่วงหน้า สำหรับลำไยนอกฤดูของจังหวัดจันทบุรี จะเริ่มทำตั้งแต่เดือนมีนาคมเป็นต้นไป จนถึงเดือนกันยายนจะมีระยะเวลาออกสู่ตลาด 8 - 9 เดือน ในขณะที่ลำไยในฤดูจะมีระยะเวลาออกสู่ตลาด 2 - 3 เดือน โดยผลผลิตเริ่มเก็บได้ตั้งแต่ปลายเดือนกันยายนเป็นต้นไปจนถึงเข้าสู่ฤดูกาลปกติของลำไยคือเดือนมิถุนายน

นายสุชาติยังกล่าวเพิ่มเติมอีกจากการเพิ่มปริมาณการปลูกลำไยนั้น มีการขยับพื้นที่การเพาะปลูกขยายลงมาด้านล่าง โดยเฉพาะพื้นที่ อำเภอขลุง อำเภอมะขาม แล้ว จะสังเกตว่า ชาวสวนจะเน้นพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำ และบางรายก็ใช้พื้นที่ที่เคยทำไร่มันสำปะหลังเปลี่ยนมาปลูกลำไยแทน โดยเฉพาะแนวพื้นที่ที่มีคลองส่งน้ำคลองพระพุทธรูปผ่านจนถึงบ้านแหลม มีการขยายการปลูกลำไยเพิ่มขึ้น

การใช้สารเร่งดอกลำไยก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการขยายพื้นที่เพาะปลูกลำไยในจันทบุรี กล่าวคือ เมื่อย้อนหลังไป 3 - 5 ปี จะพบว่าพื้นที่ปลูกลำไยได้เพิ่มขึ้นประมาณปีละ 20,000 ไร่ ในปี 2540 มีพื้นที่ปลูกลำไยเพียง 27,000 ไร่ ในช่วงที่ยังไม่มีสารเร่งดอกลำไยเข้ามา หลังจากมีสารเร่งดอกลำไยเข้ามาก็เริ่มขยับขยายพื้นที่ปลูกแบบก้าวกระโดด จาก 27,000 ไร่ เพิ่มขึ้น 40,000 เป็น 60,000 เป็น 100,000 ไร่ คาดว่าน่าจะเพิ่มขึ้นไปทุกปี ทรายโคที่สถานการณ์ราคายังเป็นเช่นนี้อยู่ขณะนี้ราคาเมื่อต้นเดือนเกรดสูงสุดทำได้ กก.ละ 43 บาท ส่วนใหญ่ราคาซื้อหน้าสวนเฉลี่ย 30 - 35 บาท ตลาดหลัก ขณะนี้คือ จีน กับอินโดนีเซีย (“ลำไยโป่งน้ำร้อนลุยทำนอกฤดู 3.5 หมื่นไร่”.ออนไลน์. 2551)

ตาราง 1 แสดงข้อมูลการผลิตสินค้าเกษตร (ลำไย)

เนื้อที่อื่นต้น (ไร่)			เนื้อที่ให้ผล (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
ปี	ปี	ปี	ปี	ปี	ปี	ปี	ปี	ปี	ปี	ปี	ปี
2552	2553	2554	2552	2553	2554	2552	2553	2554	2552	2553	2554
62,92	74,49	81,38	37,53	47,96	62,92	89,64	110,06	154,42	2,38	2,29	2,45
8	7	4	9	0	8	3	8	5	8	5	4

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. ออนไลน์. 2555

จากตาราง 1 พบว่ามีการทำสวนลำไยตั้งแต่ปี 2552 - 2554 มีอัตราเพิ่มสูงขึ้น ทั้งในส่วน
ของที่ดินที่ใช้ในการเพาะปลูกและจำนวนผลผลิตที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังพบได้ว่าที่ดินมีการถูกซื้อขาย
เพื่อการทำสวนลำไยมีมากขึ้น ดังนี้

กล่าวโดยสรุปแล้วเราอาจวิเคราะห์ได้ว่าการขยายตัวของเศรษฐกิจลำไยในจังหวัดจันทบุรีมาก
เกิดจากเหตุปัจจัยสำคัญหลายประการ คือ

1. เรื่องน้ำไม่มีปัญหา เพราะเมืองจันทน์ที่มีฝนตกตลอดเกือบทั้งปี มีแหล่งน้ำอย่างพอเพียง
การให้น้ำเพื่อทำลำไยนอกฤดูหลังจากราดสารนั้น สามารถให้ได้ทันทีตลอดเวลา จากแหล่งน้ำ
สูบน้ำเข้าสวนโดยวางระบบน้ำแบบสปริงเกอร์ทั้งสวน

2. การใส่สาร เกษตรกรเมืองจันทน์ใส่สารมากประมาณ 1 - 2 กิโลกรัมต่อต้น
(ขนาดทรงพุ่ม 4 เมตร) และในการใส่สารนั้น จะทำเมื่อลำไยแตกใบอ่อน 3 ครั้ง และรอให้ใบแก่
จึงใส่สาร ทำให้ลำไยแทงช่อดอกดีตลอดทั้งต้น และหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตจะพักต้นประมาณ
4 เดือน แล้วจึงเริ่มใส่สารอีกครั้ง

3. แรงงาน ค่าแรงงานจะถูกมาก เพราะจ้างแรงงานจากคนต่างด้าว เนื่องจากติดชายแดน
กัมพูชา ทำให้ลดต้นทุนได้

4. การแบ่งพื้นที่ของสวนเพื่อทำลำไยเป็นรุ่นๆ ไปทุกเดือน ทำให้มีผลผลิตลำไย
ออกตลอดทั้งปี พ่อค้าสามารถเข้าไปรับซื้อได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ไม่มีปัญหาการตลาด

5. การป้องกันกำจัดค้างคาว ศัตรูร้ายของลำไยนอกฤดู เกษตรกรใช้หลอดไฟฟ้า
แบบที่ใช้ตามถนน คือ หลอดเมทรีม ฮาลาย 400 วัตต์ แสงสีขาวนวล ราคาประมาณหลอดละ 2,000 บาท
ติดตั้งปลายเสาไฟฟ้าแล้วสอดแสงขึ้นสู่ท้องฟ้า จุดแสงสว่างตั้งแต่ 20.00 น. ไปจนถึงเช้า พอสว่าง
ค้อยดับ สามารถต่อแมลงมาดอมหลอดไฟและค้างคาวจะบินมากินแมลงเหล่านั้นแทนลำไย ได้ผลดีมาก
แต่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีกเล็กน้อย

การซื้อขายในตลาดค้าไม้ส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมขายลำไม้อยู่ 2 รูปแบบ คือ

1. ขายแบบเหมาสวน ซึ่งในอดีตมีการตกลงขายเหมาสวนเมื่อลำไม้ออกช่อดอก แต่ในปัจจุบันเนื่องจากความไม่แน่นอนของดินฟ้าอากาศ และปริมาณผลผลิตที่ยากต่อการคาดคะเน ทำให้เกษตรกรและพ่อค้าคนกลางนิยมขายเหมาเมื่อลำไม้ออกผลเรียบร้อยแล้ว โดยส่วนใหญ่พ่อค้าคนกลางจะจ่ายเงินมัดจำไว้ก่อนประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งลักษณะการซื้อขายแบบนี้ทำให้เกิดความเสี่ยงทั้งเกษตรกรและพ่อค้าคนกลางที่เข้ามาซื้อ แต่เกษตรกรจะมีความเสี่ยงมากกว่าถ้าหากปีนั้นลำไม้ราคาไม่ดี พ่อค้าคนกลางเห็นว่าหากรับซื้อลำไม้จากเกษตรกรไปก็จะทำให้ประสบกับปัญหาการขาดทุนได้ พ่อค้าคนกลางก็จะไม่มารับซื้อต่อ โดยยอมเสียเงินมัดจำให้แก่เกษตรกรแทน ทำให้เกษตรกรต้องแบกรับภาระในการหาตลาดสำหรับขายลำไม้ในสภาวะที่ลำไม้มีราคาตกต่ำ

2. เกษตรกรขายเอง ซึ่งเป็นวิธีการที่นิยมขายกันมากในปัจจุบัน โดยเกษตรกรอาจจะขายลำไม้เองที่สวน หรือมีพ่อค้ามารับซื้อถึงสวนหรือนำไปวางขายที่ตลาด หรือนำไปขายที่จุดรับซื้อของพ่อค้าคนกลาง โดยเกษตรกรอาจจะขายแยกตามเกรดหรือขายคละก็ได้ จากการสังเกตพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่นิยมนำไปขายที่จุดรับซื้อของพ่อค้าคนกลาง เพราะมีความสะดวกและขายได้ในปริมาณที่มากกว่าเมื่อเทียบกับวิธีอื่นๆ จากการซื้อขายในตลาด

จากประสบการณ์ของตลาดผลไม้จันทบุรี เช่น ทูเรียน เงาะ มังคุด จะพบว่ามีความไม่เป็นธรรมที่เกิดจากพ่อค้าคนกลาง หรือที่เรียกว่า “ล้ง” “แพง” และ “หยง” แต่ในการมีตลาดลำไม้ในจังหวัดจันทบุรีนั้น ยังไม่ทราบแน่ชัดว่าจะเป็นเหมือนตลาดผลไม้ทั่วไปหรือไม่

ลำไม้ในจังหวัดจันทบุรีพบว่า มีพ่อค้าคนกลางที่เป็นบริษัทส่งออกลำไม้ไปประเทศจีนกว่า 30 บริษัท พ่อค้าคนกลางแต่ละล้งมีสายสัมพันธ์กับตลาดในเมืองจีนเป็นของตนเอง พุดง่าย ๆ ก็คือล้งมีตลาดเป็นของตนเองแน่นอน โดยไม่ต้องพึ่งพาหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานใดๆ ของรัฐบาล ดังนั้นนอกจากแต่ละล้งจะมีตลาดในเมืองจีนแน่นอนแล้ว ยังต้องมีสินค้าส่งป้อนให้ลูกค้าตามกำหนดเวลาที่ตกลงกันไว้ เนื่องจากจีนต้องการสินค้าเป็นจำนวนมาก ทำให้แต่ละล้งต้องมีลำไม้ไว้ในมือก่อนที่จะถึงฤดูการเก็บเกี่ยว ถ้ารอให้ถึงเวลาส่งแล้วค่อยหาสินค้า อาจทำให้สินค้าไม่เพียงพอตามความต้องการ เพื่อให้ได้ปริมาณสินค้าตามต้องการ การที่ล้งลำไม้มีอำนาจควบคุมตลาดลำไม้จันทบุรีไว้ได้ เพราะพ่อค้าคนกลางดังกล่าวมีการโยงใยเป็นเครือข่ายระหว่างกัน (“เทคโนโลยีชาวบ้าน”. ออนไลน์. 2550)

จากปรากฏการณ์ที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมืองท้องถิ่นว่าด้วยตลาดการค้าลำไม้ ในจังหวัดจันทบุรี ว่าเครือข่ายทางเศรษฐกิจและการเมืองประกอบด้วยกลุ่มและชนชั้นใดบ้างที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับตลาดการค้าลำไม้ ผลประโยชน์การค้าลำไม้มีการจัดสรรที่เป็นธรรมหรือไม่ และจะมีแนวทางการพัฒนาเครือข่ายตลาดลำไม้อย่างไร ทั้งนี้ผู้วิจัยคาดว่า

ได้นำผลการวิจัยในครั้งนี้นำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขเกี่ยวกับตลาดการค้าลำไย ในจังหวัดจันทบุรี และผลจากการศึกษานี้จะทำให้เกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถที่จะพัฒนาลำไย และต่อยอดการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้เดิมได้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเครือข่ายทางเศรษฐกิจและการเมืองในตลาดการค้าลำไยของอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการค้าลำไย ในอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ให้มีความเป็นธรรมมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านช่วงเวลาของการวิจัย

ช่วงระยะเวลาของการศึกษาจะครอบคลุมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มมีการขยายตัวของตลาดลำไยในจังหวัดจันทบุรีอย่างเห็นได้ชัดจนถึง 1 ธันวาคม 2555

ขอบเขตในด้านพื้นที่ของการวิจัย

ผู้วิจัยจะใช้แนวการศึกษาในเชิงกรณีศึกษา (Case Study Approach) ซึ่งเป็นการศึกษาจากจุดเล็กๆ (Micro Level) เพื่อสะท้อนภาพใหญ่ (Macro Level) โดยผู้วิจัยจะเลือกการศึกษาด้านการค้าลำไย ในเขตพื้นที่ อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี เนื่องจากตลาดลำไยดังกล่าวเป็นตลาดที่เกิดขึ้นแห่งแรกในจังหวัดจันทบุรี ที่มีการซื้อขายอย่างเข้มข้นและกว้างขวางมาก จึงเหมาะที่จะเป็นกรณีศึกษา

ขอบเขตของเนื้อหาในการวิจัย

ในการวิจัยนี้จะวิเคราะห์เกษตรกรชาวสวนลำไยเฉพาะกลุ่มที่เรียกว่า เกษตรกรรายย่อย เนื่องจากเกษตรกรชาวสวนลำไยในเขตจังหวัดจันทบุรีนั้น มีทั้งเกษตรกรรายเล็ก รายกลาง และรายใหญ่ ทำให้ตลาดการค้าลำไยมีความซับซ้อน ดังนั้นเพื่อให้เหมาะสมต่อการทำวิจัยในรูปแบบภาคินิพนธ์ จึงจำกัดเฉพาะชาวสวนลำไยเป็นรายย่อย อันหมายถึง ชาวสวนลำไยที่มีที่ดินเป็นของตนเองจำนวนหนึ่ง และยังใช้แรงงานในครอบครัวเป็นหลัก โดยมีการจ้างแรงงานหรือจ้างกิจกรรมอย่างอื่นเป็นการเสริม เกษตรกรรายย่อยดังกล่าวถือได้ว่าเป็นเกษตรกรกลุ่มใหญ่ของจังหวัดจันทบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับเศรษฐกิจศาสตร์การเมืองท้องถิ่นว่าด้วยการค้าตลาดลำไย ในจังหวัดจันทบุรี จะนำไปสู่การกำหนดแนวทางให้เกิดความเป็นธรรมมากขึ้น
2. คาดว่าผลจากการศึกษาครั้งนี้จะทำให้เกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถต่อยอดการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้เดิมได้ดียิ่งขึ้น

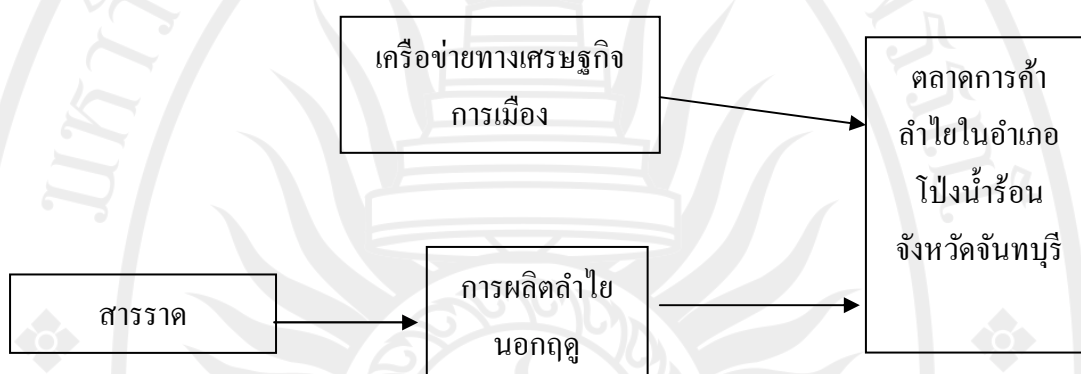
นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อเป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. ลำไย หมายถึง ผลไม้เศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรในอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี
2. รูปแบบการพัฒนา หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนเพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าหรือเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร โดยการประยุกต์ใช้ความรู้หลายๆ ด้าน อย่างมีแบบแผน
3. เครือข่ายตลาด หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยนระหว่างผู้ผลิตและผู้ค้า
4. เศรษฐศาสตร์การเมือง หมายถึง ความหมายของเศรษฐศาสตร์ที่คิดรวมเอาปัจจัยด้านอื่นเข้าไปรวมด้วย เช่น สังคม วัฒนธรรม ประเพณี พฤติกรรมของคน กฎหมาย การเมือง การศึกษา และวิเคราะห์ การตั้งสมมติฐาน
5. เครือข่ายทางเศรษฐกิจการเมือง หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเกษตรกรผู้ปลูกลำไยรายย่อย และพ่อค้าคนกลาง หรือนักการเมืองท้องถิ่นที่เข้ามาเกี่ยวข้องในตลาดการค้าลำไยในอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี
6. สารราด หมายถึง สารโซเดียมคลอไรด์หรือสาร โปรตัสเซียมคลอไรด์ นิยมใช้ราดรอบโคนต้นลำไย เพื่อเร่งให้ลำไยติดลูกนอกฤดู
7. ลำไยนอกฤดู หมายถึง ลำไยที่เกิดจากการใช้สารราด
8. ลัง หมายถึง พ่อค้าคนกลางที่รับซื้อลำไยจากเกษตรกรรายย่อย เพื่อไปจำหน่ายอีกทอดหนึ่ง ซึ่งมี 2 ประเภท คือ 1) ลังที่ทำการส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศโดยตรง 2) ลังที่ไม่ได้ทำการส่งออกตลาดต่างประเทศโดยตรง

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Tentative Conceptual Framework)

จากการสำรวจองค์ความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาสามารถกำหนดแนวคิดเบื้องต้นที่ใช้ในการวิเคราะห์ เศรษฐศาสตร์การเมืองว่าด้วยการขยายตัวของตลาดการค้าลำไยแห่งใหม่ในจังหวัดจันทบุรี ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดในการวิจัยสามารถอธิบายได้ว่า ตลาดการค้าลำไยในอำเภอโป่งน้ำร้อนจังหวัดจันทบุรี ก่อรูปและขยายตัวเนื่องมาจากการค้นพบสารราคาที่ทำให้ลำไยสามารถออกลูกได้นอกฤดูการผลิตตามธรรมชาติ และเกิดจากเครือข่ายทางเศรษฐกิจและการเมือง

สมมติฐานในการวิจัย

1. การใช้สารราคากระตุ้นให้ลำไยมีผลผลิตนอกฤดู มีผลต่อการก่อรูปและเกิดเครือข่ายตลาดการค้าลำไยในอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี
2. เครือข่ายของตลาดการค้าลำไยในอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี มีลักษณะของเครือข่ายแบบอุปถัมภ์ทางเศรษฐกิจและการเมือง